

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden csütörtök és vasárnap reggel.
Előfizetések és hirdetések Kollár A. könyvkereskedésében
vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:
Nemes József dr.
Szerkesztő: Attlay.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 10 fillér.
Hirdetések jutányosan számítatnak.

MI VAN a kereskedelmi iskolával?

Az illetékes fölső hatóság nem hagyta jóvá Baja város közgyűlésének a felállítandó kereskedelmi iskolára vonatkozó határozatát. De hiszen meg is kapják érte »protektoraink« a magukét. Most hogy a miniszterium kikorrigálta helytelen törekvéseinket, ép ez a törekvés lett városunk legszentebb ügye. Csak jóváhagyta volna a felterjesztett ügyet, több se kellett volna neki. Szóval sohasem a kérdéses ügy helyes v. helytelen voltának objektív megfontolása az irányadó, hanem mindig a kongás, hisz mindig akad ember Baján, aki előtt mégis csak lehet imponálni. Csak nekem tolják előbbre a szekerem, vigye kánya az egész közügyet.

A bajai munkapárt elvből szívesen támogatja a városi hatóságot minden jóra való törekvésében. Megtette ebben az ügyben is, bár hangsúlyoznunk kell, nem tőle indult ki. Nem mi voltunk a kezdeményezők, mert megvolt rá a józan okunk. A városok még a legközelebbi multban is azt tekintették legfőbb feladatuknak, hogy a háztartás egyensúlyát megőrizték, hogy a kiadások a meglévő kereteken túl ne emelkedjenek s így magasabb adó kivetése szükségessé ne válják. Még a leghelyesebb s legszükségesebb intézkedés is csak akkor történhetett meg, ha a pénzügyi egyensúlyt ezt megengedte. Sajnos, számos városunkat még ma is ezen elvek diri-gálják. Csak kevesen kísérik meg a haladást a modern nagy város felé s a rájuk kötelező nagy feladatok megoldását. A rájuk háruló új szociális és szociálpolitikai intézmények létesítése elől súlyos pénzügyi viszonyaikra való hivatkozással térnek ki. Attól rettegnek, hogy új alkotások esetén a községi pótdadó emelése el nem kerülhet. Lám mi ezt mind tudjuk s mégis hangsúlyozzuk, hogy a pótdadót produktív befektetés nélkül kétszer kettő négy biztossággal mégis csak emelni kell rövid időn belül. Ezt stagnáló városban óriási adminisztraci-

onális felkészültség mellett megakadályozni nem lehet. A városoknak amellett, hogy évről-évre mind több speciális állami közigazgatási funkciót kell magukra vállalniok, meg kell teremteniök lakosságuk részére a kornak megfelelő életfeltételeket is. Ezek ugy a testi szükségletek, kényelmi szempontok, mint pedig a kulturális tényezők. Ennek gyakorlati következménye aztán az, hogy a bevételi források feltétlenül elégtelenné válnak a megnövekedett szükségletek fedezésére. Új jövedelmi forrásokról való serény gondoskodás nélkül tehát csődbe jutunk. Mi igen is hívei vagyunk a befektetéseknek. Még azon befektetéseknek is, melyek a rendes bevételekben vagy ezeknek növelésében nem is találják meg a fedezetet s csupán a város hitelének igénybe vétele által elépíthetők ki.

Mérlegelésünk szerint Baján haladásról, sőt szükséglet kielégítésről csak a város hitelének igénybevételével lehet már szó, ha városi jellegűnként állandósítani akarjuk és községgé visszafejlődni szándékunkban nincsen.

Minden körülmények között azonban ki van zárva — ezt jól jegyezzük meg — a hitel igénybevételének eseteiből az olyan kiadás, amely természeténél fogva azonnal összseredményben felhasználatik és évenként vagy hosszabb időközökben feltétlenül megismétlődik. Erre egy gondos háztartás tartaléktőkéjét provideál, de nem veheti hitelét igénybe. Ezt kell szem előtt tartani minden improduktív befektetésnél.

Jól tudjuk mi is, hogy az improduktívoknak mondott minden városi intézmény és vállalat csak a szó legszorosabb értelmében véve improduktív. Hisz kétségtelen, hogy minden helyes és a város érdekében tett beruházás a fizikai, kulturális és gazdasági élet feltételeinek javítását, a lakosság intellektuális erejének fejlesztését, a város egyes részeinek értéknövelését, a forgalom és szerzési lehetőségek könnyítését eredményezi. Közvetve tehát, ha sokkal később is, mint a produktív befektetések, de minden esetre a jövő generáció teher viselési képességére termékenyítőleg hat.

De ezeken egy elmaradt város nem kezdheti a fejlődést és különösen nem veheti hitelét igénybe, ha csődöt mondani nem akar.

Egészséges hitelrendészet szempontjából egy feladatai magaslatán álló városi háztartás ma hitelt csak olyan beruházás céljából vehet igénybe, ha ez a beruházás a város jól felfogott érdekében határozottan kívánatos; ha megvalósítása rendes körülmények között el nem érhető és ha végre a közület szempontjából nemcsak a jelenre, hanem a jövőre nézve is legalább addig, amíg a kölcsön törlesztése tart a felhasznált költségekhez mért hasznot v. előnyt biztosítja. Ezek tapasztalásból levont helyes és megdönthetetlen elvek, ezek büntetlenül figyelmen kívül nem hagyhatók. Értik-e már most a tisztelt nyelv öltögetők, miért nem jártak el el buzgóbban »protektoraink« odafönn a szóban forgó intézmény érdekében? S ellenségei vagyunk mi hát a kereskedelmi iskolának vagy bármi kulturális intézménynek, mint azt odaát a házi-sajtó világgá kürtölte?!
Delta.

CSEVEGÉS a választójogról.

A minapi szabadelőadásom vázlatát a t. olvasóközönséggel is közölni óhajtván, papírvetek néhány érdekes számadatot. — Ime a főbb tételek:

Az összes 24 éves férfilakosok száma kitesz 3,900.000-et, az új törvény szerint szavázó lenne 1,900.000 azaz az összlakosság $10\frac{1}{2}\%$ -a, míg a most érvényben levő törvény szerint csak 6% . Az új törvény szerint az összes írni olvasni tudó 24 éves férfiak 55% -a, az összes 30 éves írni olvasni tudóknak 67% -a fog szavazati joggal birni.

A jelenlegi törvény 1,069.000 szavazójával szemben a szaporodás a következőképpen oszlik meg az egyes osztályok között: az őstermelők körében a szavazók száma 59% -al, az ipar és kereskedelemhez tartozó szavazók száma 128% -al, az értelmiségé 36% -al szaporodik.

Ehez képest az összes szavazatok 58% -a lesz az őstermelők, 29% -a az ipari és kereskedelmi foglalkozásnak, 7% -a az értelmiség birtokában az eddigi 63% , 23% és 9% helyett, holott az összlakosságban az őster-

melők 70%-al, az ipari osztályok csak 24%-al vannak képviselve.

Még érdekesebbek az ipari munkásokra vonatkozó számadatok. Az ipari alkalmazottak aránya az összes szavazatokkal szemben 13%- az eddigi 4% helyett, számszerint 253.000 az eddigi 43.000 helyett; tehát a szaporodás ezen osztályban a legnagyobb mérvű.

Mindjárt ezután jönnek az önnálló iparosok és kereskedők, kiknek száma az eddigi 164.000 szavazatra jogosultról 261.000-re emelkedik.

Ha a statisztikának ezen hiteles adatait egybevetjük a törvény általános rendelkezéseivel, nem is lehet ez másként, mert a városokban ugyyszólván a legradikálisabb áramlat érvényesült, mert minden iparos és minden ipari munkásra vonatkozólag a szavazati jog általános, egyenlő és titkos is.

Általános, mert a hat elemi osztály vagy a tanonciskola elvégzésének egyetlen feltétele mellett mindenki birhat szavazati joggal.

Egyenlő azért mert az ipari munkás épen úgy mint az önnálló iparos vagy akár a leggazdagabb birtokos, 30 éves korában jut szavazati joghoz.

Titkos pedig az ipari munkásságra általában azért, mert hiszen ezek túlnyomólag a törvényhatósági városokban tömörülnek, ahol titkos lesz a szavazás.

Egyetlen kedvezmény van az új törvényben, hogy t. i. nagyobb értelmiségűek 24 éves korukban szavazhatnak. Ezt a kivételt azonban épen szocialista oldalról nem lehet kifogásolni.

Mindezeket komolyan mérlegelve minden gondolkodó embernek kell, hogy véleményét formáljon magának e kérdésben, annál inkább szükséges hogy véleményét nyilvánítsanak azok, akik e kérdéssel alaposan foglalkoznak szemben a felületes tájékoztatlan mások tudatlanságának tudatában vakmerő demagógokkal.

E sorok írójának, aki attanulmányozta a Magyar Társadalomtudományi Szemlének, a Magyar Gazdák szemléjének a »XX. Század« s a »Magyar figyelő« című tudományos folyóiratoknak összes e tárgyról iri dolgozatait, magát a törvényjavaslatot s indokolását, a koalíció tervezetét s a Baross-féle tervezetet s indokolását; dr. Ajtay József, dr. Nagy Miklós, dr. Halmay Elemér és Kristóffy munkáit, meg van a maga szerény véleménye s ezt nyilvánította is néhány szóval s tette annál inkább, mert megtette ezt úgy az új törvény javára mint rovására.

Egyébként erre idő sem volt, mert a fenti számadatok elég dolgot adhattak az előadónak, akit a mintegy 600 főnyit tevő hallgatóság gyermek és hölgy tagjai a tárgy természeténél fogva nem hallgathattak olyan érdeklődéssel, mint a jelenvolt férfiak, akik ugyyszólván valamennyien szavazati joggal vannak felruházva az új törvény szerint s akik közül csupán egy egyén és csak egyszer nyilvánította véleményét (a hivatali prókátor szerint ez a véleménynyilvánítás jogos volt) és dicséretére legyen mondva illendőbb formában, mint az előadásomon jelen sem volt kritikusan.

Dr. B. K.

— Az állami italmérési jövedékről szóló 1899. XXV. t. c. 17. §-a értelmében az italmérési illetéket Bács-Bodrog vármegye és területére másodfokban megállapítani hivatott italmérési illeték felszólamlási bizottság az 1912—1914. időszakra vonatkozó tárgyalásait Zomborban 1913. évi április hó 3 napján d. e. 9 órakor a városházán fogja megtartani.

Városi közgyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága folyó évi március hó 28-ik napján délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyszorozata a következő.

1. A m. kir. belügyminiszter urnak leirata a Szentistivántér rendezése ügyében hozott közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában.

2. Ugyannak leirata a városi díjnyokok szolgálati viszonyai és javadalmazásának szabályozása tárgyában. 3. Ugyannak leirata a »Bárány« vendéglő, a róm. kath. kántorlak és a Grünhut féle háztelkeken szálloda és színház építése iránt hozott közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában és ezzel kapcsolatban Janszky és Szivessy építészek kérvénye az építkezés tervezésével leendő megbízatásuk iránt. 4. A városi tanács előterjesztése a város közönsége által megvett Grünhut-féle házának átvétele ügyében.

5. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak leirata a József- és Szállás-városrészekben felállítandó állami óvodák céljaira szükséges telkek megvétele ügyében. 6. A földmívelésügyi m. kir. miniszter urnak leirata a közbiztonsági átalakítása ügyében. 7. Az igazoló választmány jelentése a III. választó kerületben mult évi december hó 29-én megejtett pótválasztás igazolásáról. 8. Lemondás folytán a közegészségügyi bizottságban üresedésbe jött egy tagsági helynek betöltése. 9. A városi tanács előterjesztése második mérnöki állás szervezése iránt. 10. Ugyannak javaslata az az elhagyott gyermekek segélyalapjáról szerkesztett 1912. évi számadási zárlatnak jóváhagyása iránt. 11. Ugyannak javaslata az ösztöndíj alapítványi pénztárban kezelt készpénz magyar járadékkötvények vásárlása és ezen kötvényeknek kötményezése iránt. 12. A kórházi bizottság előterjesztése a kórház telkén építendő tüdőbeteg pavillon tervének elkészítése és az építkezés vezetése ügyében. 13. Ugyannak előterjesztése a kórház telkén építendő fertőző és bujakóros pavillonok tervének elkészítése és az építkezés vezetése ügyében. 14. A kir. tanfelügyelőségnek átírtára az állami óvodák összes építési és berendezési költségeinek megállapítása tárgyában. 15. A városi tanács előterjesztése az állami elemi nepsiskolák építési költségeinek fedezésére kedvező pénzügyi viszonyok beálltáig a város tulajdonát képező regálékártalanítási kötvényre lombardkölcsonnek felvétele iránt. 16. Ugyannak előterjesztése az állami óvodák építési költségeinek fedezésére kedvező pénzügyi viszonyok beálltáig a város tulajdonát képező regálékártalanítási kötvényre lombardkölcsonnek felvétele iránt. 17. Három helybeli pénzintézetnek ajánlata az állami nepsiskolák és óvodák építési költségeire rövid lejáratú kölcsönnel engedélyezése ügyében. 18. A városi tanács előterjesztése a Kiscsávoly külvárosi állami óvoda tervének és költségvetésének jóváhagyása iránt. 19. Ugyannak jelentése a Kiscsávoly külvárosi állami nepsiskola telkén előirányzott kerítések helyreállítása ügyében. 20. Ugyannak előterjesztése a baja—bezdán—zombor—apatin—szondi h. é. vasút céljaira megszavazott és az árvaházi alapból előlegezett 40.000 K hozzájárulási összeg kamatainak utalványozása iránt. 21. Ugyannak jelentése a harmadik előfogat vállalatára kötött szerződés megszüntetése és a bajai önkéntes tűzoltó testület által beszerzendő még egy pár lónak — díjazás ellenében — a városi közmunkáknál leendő foglalkoztatása tárgyában. 22. A köz-

gazgatási bizottság határozata a baja—mélykúti th. közút Baja város területére eső szakaszának kiépítése után Katanics Lajos vállalkozó által érdembe hozott 1089 K 24 f. kereseti követelés erejéig a közúti pénztárnál hitelösszeg kijelölése tárgyában. 23. A városi tanács javaslata az ág. hitv. ev. iparos- és kereskedőtanoncok hitoktatásáért tiszteletdíj megállapítása iránt.

Az utolsó népies előadás.

A helyi »Szabadliceális Bizottság« vezetése alatt meghonosított népies előadások sorozata a mult vasárnapon megtartott utolsó mozzanatával véget ért. Az előadói tisztelet Szatmári Sándorné áll. tanítónő töltötte be a nő és az alkoholizmus című tárgyával. Az előadó elegáns könnyedséggel, lebilincselő elevénységgel kezelte tárgyát, s ezért mindvégig feszült érdeklődésben tudta tartani hallgatóságát. Pedig maga a tárgy nem igen volt hálás. Bortermő vidéken élünk, hol is az alkoholelles törekvések nem egykönnyen találják meg a talajt ahhoz, hogy itt gyökeret verve szélesebb rétegeket szerezzen meg ennek a máskülönbön szükség-szerű propagandának. Annál nagyobb érdeme az előadónak, hogy feladatát olyan derakasan tudta megoldani. Az életből vett képeket, alkoholtragédiákat, családi szerencsétlenségeket, az alkoholizmus nyomán járó pusztulást, züllést, nyomoruságot, erkölcselenséget, főleg a degenerált gyermekek testi és lelki életének szomorú világát olyan drámai erővel rajzolta meg, hogy azzal könnyeket facsart a hallgatóság szeméből.

A program többi pontján ének és szavalt volt elhelyezve. Az éneket a vöröskeresztéri iskola kiválóan ügyes növendékei szolgáltatták. A szavaltok, melyeket gondos előkészítéssel a belvárosi, alsóvárosi és vöröskeresztéri elemi iskolai növendékek nyújtottak, nagyjából az előadás főtárgyához simultak és az antialkoholizmus eszméjét dicsőítették. Itt-ott a hangulat emelése érdekében humoros költemények voltak beállítva. A közönség hálásan fogadta ezt is — azt is. Végül a hallgatóság nevében köszönet hangzott el mindazoknak a tényezőknél, akik bármi néven támogatói voltak ennek a mozgalomnak és elősegítői egy jobb idő bekövetkezésének.

Azzal az érzéssel távoztunk az utolsó előadásról, hogy a liceális bizottság nemes törekvései ezen a téren is érdemes eredményeket voltak képesek kiváltani. Mert itt a társadalom ezen rétegéhez alig lehetett hozzáférközni. A népet megmerevedett közönyösségből kimozdítani és őt az érdeklődés, a tanulásvágy s a megértés szférájába felemelni: szisifuszi munka volt. De ma már megállapíthatjuk, hogy kitartó, lelkes agitációval ezt a nehezen megközelíthető néprétegeket meghódítani sikerült.

A liceális bizottság, s annak vezetője, a társadalmi mozgalmak uttörő előharcosa: dr. Werner Adolf főgimnáziumi igazgató, agitatorius munkájukat azzal az emelkedett öntudattal zárhatják le, hogy eredményes kulturális munkát végeztek.

Fog-Krém

KALODONI
Szájviz

HIREK.

— **Kinevezések a bajai postahivatalnál.** A kereskedelmi m. kir. miniszter Király Géza segédellenőrt a bajai hivatal seniorját ellenőrré, Barta József segédtitest segédellenőrré, Pere Katalin II. oszt. kezelőnőt I. oszt. kezelőnővé és Barta Józsefnét II. oszt. kezelőnővé kinevezte.

— **A zirci apát pápai kitüntetésé.** Békefi Remig dr. a ciszterci rend kiváló apátját a pápa rendkívül nagy kitüntetésben részesítette, amidőn megadta neki az egyházi jog szerint egyedül a püspököket megillető violaszínű zucchettót. A kivételes kitüntetés kiváló érdemeket jutalmazott Békefi Remig dr. apátban, akinek a tudomány és katolicizmus terén számottevő érdemei vannak. A püspöki jelvényt ma adja át a pápa megbízásából Szeghy Ernő dr. fossanuovi apát, Zircen Békefi székhelyén.

— **Színházi est.** Pintér Imre a budapesti volt népszínház elsőrangú tagja 1913. március hó 23-án, vasárnap a Nemzeti szálló nagytermében művész estélyt rendez, melyen közreműködnek Parlagi Kornélia szubrett primadonna, opera énekesnő. Pintér Imre baritonista színművész. Dési Jenő elsőrangú szalonkomikus. Czeglédi Gyula okl. zenetanár. Elsőrangú műsor garantálja az est nivóját. Helyárak: Oldalszék 3 korona. Zártaszék 2 kor. Köraszék 1 kor. 40 fill. Állóhely 1 kor. Diákjegy 60 fill. Karzati állóhely 50 fill. Kezdete este 8 és fél órakor. Jegyek előre válthatók Wagner A. könyvkereskedésében és a színháznál.

— **A Miasszonyunkról** nevezett szegény iskolánéknak intézete 1913. március hó 24-én 25-én és 26-án jótékonycétra színelőadást rendez. Színre kerül a »Vesztaszűz« és »A szobaleány«. A színjáték előtt Eckert Julia előadja Auguste Pacher: Vision du paradis című mazurkáját. A felvonások közt pedig lesz egy négykezes zozgoradarab Verdítől. Előadják Kózel Margit és Mártha. Egy gyász-ének. Előadja a polg. III. és IV. oszt. énekkara. Számozott jegyek előre is válthatók az intézetben és az előadásokkal megbízott leánykánál. Helyárak: I. hely 2 K. II. hely 1 K. 60 fill. III. hely 1 K.

— **Helyreigazítás.** Egyik multkori tudósításunk helyreigazításra szorult, amelyben mint csak később derült ki, a bezárni tragédiában Spitzer Ernő lötte le Vojnitsot, s azután öngyilkos lett, s így nem Vojnits volt a tragédia aktív hőse, mint tévesen írtuk.

— **Az izr. iskolák** március 15-iki ünnepélyén Rotschildné Klauer Teréz tanárnő tartott lendületes, tartalmas ünnepi felolvasást, melyet a közönség élvezettel hallgatott végig.

— **A Bajai kath. Könyvtár Egylet** március 30-án délután a Nemzeti Szálló nagytermében ünnepséget rendez. Nagy érdeklődéssel várjuk a könyvtár egylet műsorát, mert eddigi előadásai és estélyei mindenkor a legnagyobb figyelemről, választékos műtőlésről tesznek bizonyosságot. A rendezőség most is igen gazdag programmal dicsekszik, melynek minden egyes száma szép sikereket ígér. Jacobi országos hírű énekművész szereplése, Almásy Miklósnak Liszt Ferenc neves tanítványának művészi játéka s többi szereplők egyéni kiválóságai ugy biztatnak, hogy ez ünnepély Baja város közönségének tanulságosan értékes, kedvesen emlékeztető szórakozást fog nyújtani.

— **A rendőrség szervezése.** Az első sorban a rendőrség szervezésére fordítandó egymillió korona államsegélyből Bajának tizezer koronát juttat a kormány. A bajai rendőrség szervezéséről s az államsegély felhasználásáról legközelebb bővebben írunk.

— **Kitüntető megbízás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Éber Sándor, bajai állami tanítóképző-intézeti rajztanárt és neves festőművészt megbízta, hogy a képzőművészeti főiskolában, Budapesten a rajztanár jelölt számára előadást tartson és ismertesse meg eredeti rajzitanítás módszerét. Éber Sándor a legutóbbi londoni rajzitanári kongresszuson nemzetünk kulturváltáról fényes tanúságot tett a világ előtt, mert ott növendékeinek rajzaival, eredeti módszerével nagy aranyérem kitüntetését szerzett. Hatátoos segédeszköze módszereinek az általa feltalált s gyártott színes (pasztell) kréta, mely mint taneszköz a külföldi gyártmányokat minden tekintetben fölözi.

— **Futbal-meccs.** A bajnokoknak publikált vasárnapi futbal-meccs a Zombori S. E. lemondása folytán elmaradt. Helyette a BSE. bajnoki és II-ik csapata tartott barátságos mérkőzést, melynek eredménye 14:0 (5:0) a bajnok csapat javára. Ebből — aki igen szép játékot produkált — 6, Ripka 2, Nyiraty 3 és Pock 3 goalt lőttek. A bajnok csapat tetemesen megerősödött, jó erők kerültek össze de mégis azt hisszük, hogy mester kell ide, aki a jó anyagot jó formába önti. A játékosok közül jó volt Marosi, különben az egész fedezetsor erős gát az ellenfélnek, Timpauer, Ripka, Pock s sokat javultak Nyiraty, Berta, Haut. Az első félidő utáni szünetet hosszú távfutással töltötték ki. Indultak: Kovács, Fischer és Schauer. Első lett Kovács, aki a kb 14 kilométer utat 10 perc 34 mperc alatt tette meg.

— **Fontos tényező** ragályos betegségek elkerülésére a szájüreg és a fogak rendszeres ápolása. Ma már általánosan tudott dolog, hogy minden fertőző betegség parányi baktériumok révén terjed el és ezek szaporodásához a szájüregben ahol romlott fog vagy gyökér is van kedvező talajul szolgál. A szájnak rendszeres tisztántartása és a fogak mechanikai tisztítása valamely jól bevált fogápolási szerrel, mint amilyen a Sarg féle Kalodont megedződik a fogus a fogak tiszták egészségesek, fehérek maradnak és a betegséget elkerülhetjük mert a legújabb kutatások szerint a baktériumok okozzák pl. a torokgyulladást, gyomorhajókat stb. Nem lehet eléggé utalni azokra a káros következményekkel melyek a fogak ápolásának az emésztés anynyira fontos és nélkülözhetetlen szervének elhanyagolása folytán állanak elő. Ellof Förberg doktor Stockholm kimutatja, hogy 73% a caries betegeknek baját az elhanyagolt fogainak köszönhetette. A fogak rendszeres tisztítása minden étkezés után és lefekvés előtt egy jó bevált és elismert szerrel, mint amilyen a Sarg-féle Kalodont nem ajánlható eléggé.

KRISTÁLY

.. FORRÁSÁSVÁNYVIZ. ..

Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Több mint ezer ovos ajánlja. Kapható minden fűszer és csemege üzletben, jobb vendéglőben
::: és kávéházban. :::

Főraktár: **Wagenblatt és Henerári**

B A J A.

Szt. Lukácsfürdő Kutvállalat R. T. (Bpest.)

N y i l t t é r.*

Mélyen tisztelt Közönség!

Mély tisztelettel kötelességet vélek teljesíteni, amidőn a festő- és mázó ipar terén tett újabb tanulmányaimról a mélyen tisztelt Közönséget értesíteni bátor vagyok. Amint a multban arra törekedtem, hogy folytonos tanulással tökéletesítem magam, úgy ezidén is tanfolyamot végeztem a budapesti Technologiai Iparmúzeumban, ahol szerencsés voltam a híres Pauli festőművész tanár előadásait végigtanulni.

Ugy a 3 évvel előbb, az Iparművészeti ipariskolában, mint a mostani tanfolyamon elsajátított tanulmányaim gyakorlati alkalmazása érdekében jelenteni szerencsés vagyok, hogy a sokféle festő és mázó technikák valamennyi fajtát ismerem és azok előállítására vállalkozom. Városunk több előkelő családi házáat díszítem a közelmultban is. **A nemesebb fa ereszt (foderozást), az újabb és régebbi stílus eljárásokat a legfinomabb izléssel készítem.** Valamint meglepő szép dolgokat lehet készíteni a pép fésüléssel, massából; **relléfsablonirozás, olajfesték és hengerelt massából.** Igen szép szövet utánzásokat, **gabolin és plastolit festés utánzatokat, damaszt és csalódásig hű Lincrust tapéta utánzatokat** (ez utóbbiak moshatók) **jutányos áron készítek.**

Midőn ezeket beases tudomásul közreadom, kérem a nagyon tisztelt uri közönségnek további jóindulatát.

Baja, 1913. február.

Kiváló tisztelettel

Majorosios Szilveszter

szobafestő és mázó.

1653

*Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

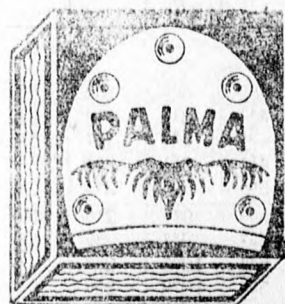
MEGJELENT!

és itt helyben minden hírlapírásitónál kapható a

FIDIBUSZ

legújabb száma

Ára 12 fillér.

a valódi
KAUCSUK-CIPŐSAROK DOBOZA,
MINŐSÉGE: ARANY

303/1913. kórh. szám.

Árlejtsési hirdetmény.

A városi közkórház, valamint a vele kapcsolatos családi ápolási telep 1913. évi szükségletét képező fehér és ruhaneműk, lábbeliek szállításának biztosítása végett a városi közkórház gondnoki hivatalában folyó évi április hó 23 án d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok elfogadásával árlejtsés fog tartatni alulírottán betekinthező feltételek mellett.

A szállítandó cikkeknek mindenben úgy kiállításra, mint minőségre a kórház gondnoki hivatalában naponta d. e. 9—12 óráig megtekinthető mintákkal azonosaknak kell lenniök és hazai gyártmányuk okmányilag igazolandó.

A kórház érdekeinek szem előtt tartásával a helybeli szállítók előnyben részesülnek.

Ajánlatok minden egyes cikknél feltüntetendő egységárak mellett teendő s az ily módomban megállapított vállalati végösszeg 5% (öt százaléka) bántépénz fejében készpénz vagy óva dékkes értékpapírban az árlejtsés előtt a városi házi mint letétpénztárnál letétbe helyezendő és az erről vett hivatalos letéti nyugta a zárt írásbeli ajánlatához csatolandó. Az ily módon felszerelt ajánlatok a ajánlat fehér és ruhaneműk, lábbeliek szállítására jelzéssel kizárólag Baja város közkórházának igazgató-ságához címzetten nyújtandók be.

A nem ily módon felszerelt és elkésztett beérkezett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlati minta, a vállalati feltételek, a szállítandó cikkek jegyzéke, amelyben ajánlattevő által az egységárak és ajánlati összegek egy a végösszeg beirandók alulírottán oldalon kint 30 fillér lefizetése ellenében beszerezhetők.

Baja, 1913. március 15

Dr. Róna s. k.
kórház igazgató.

304/1913. kórh. szám.

Árlejtsési hirdetmény.

Baja város közkórházánál a f. évben szükséges kőmives, bádigos tetőfedő, szobafestő, mázoló tatarozási munkálatok biztosítására f. évi április hó 22-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok benyújtása mellett nyilvános árlejtsés fog a közkórház gondnoki hivatalában megtartatni.

Az ajánlati lezart borítékban, egyes munkacsoportok szerint külön-külön feltüntetendő általán összeg mellett teendő, s Ajánlat Baja város közkórházánál szükséges tatarozási munkálatokra címzéssel ellátva a kórház igazgató-ságnál nyújtandók be az árlejtsésre kitűzött határidő lejártá előtt.

Az ajánlati minta s az előirányzott munkálatok jegyzéke, melyben ajánlattevő által az egyes munka csoportok szerint ajánlott vállalati általán összegek külön-külön beirandók a kórház gondnoki hivatalában a hivatalos órák alatt oldalanként 30 fillér lefizetése ellenében beszerezhetők.

A munkálatok az árlejtsének a kórházi bizottság által történő jóváhagyása után legkésőbb 8 napon belül megkezdendők s a kórház igazgatóság által megállapítandó sorrendben kellő munkaerővel megszakítás nélkül folytatva legkésőbb 6 hét alatt kifogástalanul bevégezendők.

Baja, 1913. március 15.

Dr. Róna s. k.
kórház igazgató.

6893/1913. kig. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem hogy Általános Beszerzési és Szállítási Részvény Társaság hírlaposztálya részére a a Nap, a Polgár, Budapest, Kis Ujság, az Est, Ujlap, Népszava, Ejnye be jó és az Érdekes Ujság c. lapoknak Baja város területén leendő utcai elárusítására az engedélyt 1913 évi március hó 18-tól június hó 18 ik napjáig terjedő időre a 136000/V a 191 sz. B. M. rendeletben foglalt rendelkezések szigorú betartásának kötelezettsége mellett a mai napon megadom.

Baja, 1913. március hó 17.

Polgármester helyett:
Erdélyi,
főjegyző.

Téli vasuti menetrend Baja városát érintő vonatokról.

Érvényes 1912. évi október hó 1-től.

Oda						Szabadka—Baja—Bátaszék.						Vissza					
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	
5402	5404	5406	5408	5410	5401	5403	5405	5407	5409	5401	5403	5405	5407	5409	5401	5403	
I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	I—III	
1010	710	745		12 ⁴⁵ 2 ⁴⁵ 3 ²⁰	ind.	Budapest keleti p. u. — — — — —	ér.	12 ⁴⁰ 1 ⁰⁰		1 ⁰⁰ 1 ⁴⁰	720	1000	545				
505	1036	220	4 43	725	ind.	Szabadka — — — — —	érk.	710		9 30	1221	627	934				
512	1044	228	4 50	732		Szabadkai műtrégyagyár — — — — —		704		9 24	1215	621	928				
517	1049	233	4 55	737		Horváltanyák 2. sz. őrház — — — — —		658		9 18	1209	615	921				
522	1054	238	5 00	742		Kelebiai tanyák 3. sz. őrház — — — — —		653		9 13	1204	610	916				
528	1100	244	5 05	748		Szabadkai tanyák 4. sz. őrház — — — — —		647		9 07	1158	605	910				
536	1108	251	5 12	755		Csikeria — — — — —		641		9 02	1152	559	904				
543	1115	258	5 19	802		Bácsalmási vöröserdő 8. sz. őrház — — — — —		633		8 55	1143	550	852				
548	1121	303	5 24	807		Bácsalmási szállók — — — — —		629		8 51	1139	546	848				
555	1128	310	5 31	814	érk.	Bácsalmás — — — — —	ind.	620		8 42	1130	537	838				
580	—	301	—	741	érk.	Kiskunhalas — — — — —	ind.	—		—	1200	—	830				
343	1121	—	—	739		Regőce — — — — —		620		—	330	—	840				
606	1140	320	5 33	824	ind.	Bácsalmás — — — — —	érk.	605		8 41	1115	532	823				
611	1146	325	5 36	829		Almás — — — — —		601		8 37	1111	528	819				
620	1154	334	5 44	838		Óalmás — — — — —		552		8 29	1102	519	810				
633	1205	347	5 55	849		Bácsbokod-Bácsborsód — — — — —		541		8 19	1051	509	759				
631	1223	405	6 13	907		Bajai szállók 24. sz. őrház — — — — —		520		8 01	1032	451	740				
659	1231	413	6 20	915	érk.	Baja — — — — —	ind.	512		7 53	1024	443	732				
709	1241	429	6 22	925	ind.	Baja — — — — —	érk.	503		7 43	1009	428	722				
719	1251	439	6 30	935		Pörboly felső megálló — — — — —		454		7 34	1000	419	713				
727	1289	447	6 46	943		Pörboly — — — — —		446		7 27	953	413	706				
738	110	458	6 50	954		Alsónyék — — — — —		435		7 15	942	404	655				
742	114	502	6 55	958	érk.	Bátaszék — — — — —	ind.	430		7 11	938	359	650				
800	155	—	7 07	—	ind.	Bátaszék — — — — —	érk.	—		—	6 52	—	349				
957	413	—	9 07	—	érk.	Ujdombóvár — — — — —	ind.	—		—	4 46	—	213				

Oda						Baja—Zombor—Ujvidék.						Vissza					
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	
—	—	400	803	100	450	ind.	Baja — — — — —	érk.	635	940	323	706	—	—			
—	—	411	813	110	500		Baja szállás város — — — — —		627	933	315	658	—	—			
—	—	425	826	127	513		Vaskut — — — — —		610	917	259	642	—	—			
—	—	451	851	201	538		Gara — — — — —		542	847	237	616	—	—			
—	—	506	906	215	552	érk.	Regőce — — — — —	ind.	515	823	217	553	—	—			
—	—	509	916	216	557	ind.	Regőce — — — — —	érk.	505	815	157	542	—	—			
—	—	537	957	239	627		Örszállás — — — — —		447	759	140	525	—	—			
—	—	547	1007	248	637		Körtés 13. sz. őrház — — — — —		426	730	117	505	—	—			
—	—	556	1029	256	651		Gádor — — — — —		416	723	110	458	—	—			
—	—	608	1041	307	704		Magyarut 16. sz. őrház — — — — —		350	701	1247	440	—	—			
—	—	615	1048	314	711		Nenadics — — — — —		342	655	1241	434	—	—			
—	—	625	1058	323	720	érk.	Zombor — — — — —	ind.	330	645	1230	423	—	—			
—	—	1031	—	717	—	érk.	Ujvidék — — — — —	ind.	—	217	751	—	—	—			
—	—	214	—	1038	—		Belgrad — — — — —		—	—	541	—	—	—			

Oda						Baja—Bezdán—Zombor						Vissza					
Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	Szv.	
—	—	—	3 17	12 38	5 05	ind.	Baja — — — — —	érk.	6 54	12 22	9 00	—	—	—			
—	—	—	3 41	1 00	5 29		Vodica — — — — —		6 28	11 57	8 34	—	—	—			
—	—	—	6 35	3 29	8 35	érk.	Zombor — — — — —	ind.	3 26	9 00	6 75	—	—	—			